

Inleiding

Wandelnet heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandelingen van station naar station samengesteld. De NS-wandelingen volgen (een deel) van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW), een Streekpad of een regionaal wandelnetwerk. Deze NS-wandeling volgt de route van het wandelknooppuntennetwerk van de Duin- en Bollenstreek.

Het hele jaar door; 10, 13, 16 of 19 km

U start bij station Hillegom. De route tot aan station Voorhout is 19 km. Inkorten kan aan het begin met ca. 3km. Ook kunt u afbreken na ca. 12 km om dan in nog geen kilometer bij het OV te komen. De volledige route loopt door de oude kern van Hillegom, langs open velden, langs weilanden en buitenplaatsen en dwars door het grote Keukenhofbos. Hierdoor is de route het hele jaar door gevarieerd met steeds weer andere kleuren in het landschap.

Drukke in het seizoen

Van eind maart t/m half mei kan het druk zijn op (delen van) deze route. Dan staan er veel akkers in bloei met voorjaarsbloemen en is de bloemententoonstelling Keukenhof geopend. Deze wandelroute loopt aan de minder drukke westkant langs dit parkachtige terrein. Vanaf het Kasteel Keukenhof gaat de wandeling door het Keukenhofbos verder naar het zuiden. Ook in augustus, als het jaarlijkse Dahlia event plaats vindt, zijn er op de route recreatieve fietsers te verwachten. Honden kunnen niet mee op deze wandeling. In natuurgebied Wassergeest zijn geen honden toegestaan. U kunt daar wel over de Loosterweg-Zuid lopen, maar dat is natuurlijk minder leuk.

Landschap met historie

In het landschap van de Bollenstreek is de geschiedenis te lezen als een verhaal; hoe er in het ruige gebied met duinen en bos eerst werd gejaagd en hoe later grote delen van de duinen zijn afgegraven voor het zand, om huizen te bouwen in steden als Amsterdam, Haarlem en Leiden. Pas veel later kwam hier de bollenteelt. Spoor en Trekvaart snijden

door het landschap, waar ook nog (resten van) oude buitenplaatsen te vinden zijn.

Een aantal landhuizen zijn behouden, zoals het Hof van Hillegom en Kasteel Keukenhof. De veel oudere burchten van Slot Teylingen en van het nabijgelegen (nu gerestaureerde) Huys Dever zijn in de loop der tijd verworpen tot ruïne. Bij beide burchten stond de Donjon, een versterkte woontoren, er het eerst.

Inkorten route en OV

De route kan aan het begin worden ingekort door niet langs de oude kern van Hillegom te lopen. Ook is er de mogelijkheid om bij het buurtschap De Engel op 12 km. de route af te breken. Vanaf KP 21 loopt u dan, door de Catharijnelaan, in nog geen kilometer naar de bushalte Engelenbuurt. Naast de bushalte ligt hotel/café/restaurant De Engel. De bussen - Qliner361 van Sassenheim naar Schiphol en Arriva bus 50 van Haarlem naar Leiden - stoppen er 2x per uur. Op zondag 1x per uur. Zie: www.9292.nl/lisse/bushalte-engelenbuurt

Leuk om te weten: als u vanaf de bushalte Engelenbuurt naar het noorden rijdt ziet u rechts het Huys Dever, met gerestaureerde Donjon, fier in het landschap staan.

Horeca onderweg

Na 2,5 km is er in het centrum van Hillegom volop keuze voor koffie en thee, ook op zondag, o.a. bij Hotel Villa Flora. Na ca. 9 km, bij Kasteel Keukenhof treft u de Hofboerderij met restaurant (open wo t/m zo van 11u-17u). Aan het einde van de wandeling (ca. 750m. voor het station) ligt Café Welgelegen, langs de route, aan de Jacoba van Beierenweg. In het centrum van het dorp Voorhout is er ook volop keuze; o.a. vlakbij het Boerhaavehuis met hotel/café/restaurant Boerhaave.

Heen- en terugreis

Station Hillegom (begin van de route) ligt op de lijn Haarlem - Leiden met treinen vanuit beide richtingen 2x per uur. Station Voorhout (eindpunt van de route) ligt op dezelfde lijn van Haarlem - Leiden; één station dicht bij richting Leiden. Voor actuele vertrektijden: www.ns.nl/reisplanner.

Markering van de route

De route volgt de knooppunten van het wandelnetwerk Duin- en Bollenstreek. U treft markeringen (gele ondergrond met rode pijl) aan op straatmeubilair, zoals een hek of lantaarnpaal, en op de paaltjes van het wandelnetwerk. Waar routebeschrijving en markering verschillen volgt u de markering. De markeringen worden onderhouden door vrijwilligers. Voor het rondje in Hillegom - vanaf KP 53 naar KP 30 (nieuw) - volgt u deze routebeschrijving, waarbij u de route volgt volgens de aangegeven straatnamen.

Meldpunt Wandelen

Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons! www.meldpuntwandelen.nl

Wandelnet

Stichting Wandelnet coördineert activiteiten voor de Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's) in Nederland. Naast het ontwikkelen en beheren van de LAW's is Wandelnet ook de belangenbehartiger van alle recreatieve wandelaars in Nederland; op lokaal, regionaal en landelijk niveau. De activiteiten worden ondersteund door ruim 900 vrijwilligers door het hele land. Zie ook: www.wandelnet.nl

Routebeschrijving

U start vanaf station Hillegom. Vanaf de hoge loopbrug die u oversteekt om het perron te verlaten, heeft u, naar het westen, prachtig uitzicht over het weidse landschap dat doorsneden wordt door spoor en vaart. U verlaat het station van Hillegom en als u vanaf de trap beneden bent, gaat u rechtsaf; voor het witte woonhuis langs. U loopt langs de fietsenstalling en u steekt de parkeerplaats over. Over de Parallelweg loopt u richting het zuiden, parallel aan het spoor.

*1) Historische Trekvaart en spoor
Het treinstation van Hillegom ligt wonderlijk een heel stuk buiten het eigenlijke dorp; vrijwel naast de historische trekvaart van Haarlem naar Leiden. Heel het duingebied is hier in het verleden afgegraven. Eerst voor het zand om huizen te bouwen in steden als Amsterdam, Haarlem en Leiden.*

Veel later pas ook voor de teelt van bollen. In het hele land werden trekvaarten aangelegd; voor vrachtvervoer en vooral ook voor het vervoer van personen. Zo kon er met meer gemak en comfort dan in een hobbelende paardenkoets, tussen de steden worden gereisd. De Trekvaart Haarlem - Leiden kwam in 1657 gereed en had een dienstregeling van wel 9x per dag. Door dit goede vervoer werden ook de landhuizen en buitenplaatsen in de streek steeds talrijker. En al was het nieuwe vervoer misschien in eerste instantie dan wel bedoeld voor de rijkere, het was tegelijkertijd ook heel betaalbaar als openbaar vervoer voor de middenklasse. Ook zonder het bezit van een eigen koets met paarden kon men nu op reis. Bij het graven van de trekvaart Haarlem - Leiden, dat met hand en schop moest gebeuren, werden de al aanwezige sloten voor ontwatering zo veel mogelijk gebruikt. De vaart ligt daardoor op het laagste punt in het landschap. Daar waar de dorpen juist op de hogere duinwallen zijn gebouwd. Toen stoommachine en trein hun intrede deden kwam het spoor in 1842 naast de vaart.

Vrijheidslaan

Bij het nieuwbouwwijkje steekt u via de Vrijheidslaan schuin door deze wijk naar KP49 (wandelknooppunt). In de Vrijheidslaan passeert u tweemaal de Piet van Damstraat, vernoemd naar de belangrijkste Hillegomse verzetsheld. Bij de rotonde steekt u over naar de 3^e Loosterweg. Zodra u daar de Hippelaarsbrug bent overgestoken, gaat u bij KP49 links naar beneden; over het smalle paadje langs de oude Hillegommerbeek.

*2) Hippelaarsbrug en jubileumbankje
Net voor de Hippelaarsbrug (1747) staat een bankje met een klein informatiebord. Het was Jan Six II die hier een stenen brug liet maken. Ook de Nieuwe Beek liet hij graven; de Oude Beek was te veel verzand. Dat graven van een nieuwe beek had meteen als voordeel dat hij er tol kon gaan heffen. Een kwestie van de kost gaat voor de baat. Six was niet alleen bestuurder (hij was o.a. burgemeester van Amsterdam), hij was vooral ook koopman.*

Inkorten route

Als u de wandeling hier wilt inkorten, dan laat u het pad langs de beek en de route naar het dorp letterlijk 'links liggen'. U blijft bij KP 49 rechtdoor lopen over de 3e Loosterweg. Na een scherpe bocht naar links komt deze vanzelf uit op de Veenenburgerlaan. Hier sluit u weer aan op de route bij KP 31 (nieuw) en loopt u door naar KP 48 en 42 bij Keukenhof.

Van Oude Beek naar oude pomp

Als u het idyllische paadje langs de Oude Beek neemt kunt u in Hillegom genieten van de historie, een kopje koffie en/of de heerlijke chocola van chocolaterie Pierre.

Let op:

Op het smalle paadje langs de Hillegommerbeek zijn fietsers ook toegestaan. Voor de enkele fietser die daar rijdt is het lokaal gebruik dat wandelaars (!) aan de kant gaan.

In Hillegom aangekomen steekt u de Van den Endelaan over bij KP 51 en u loopt verder langs de beek tot aan het bruggetje. Hier gaat u linksaf, over de brug en daarna de tweede rechts: 'Onder de Toren'. Hier heeft u prachtig zicht op de Maartenskerk (KP52). Achter deze oude kerk ligt het statige landhuis dat ooit van de familie Six was. In die tijd werd Hillegom vanuit Amsterdam bereikt via het gevaarlijke, open water van de Haarlemmermeer.

3) Jan Six en de Maartenskerk

Jan Six I werd geboren in een familie die rijk werd in de zijde- en lakenindustrie. Hij werd jurist en in 1691 burgemeester van zijn stad Amsterdam. Rembrandt was een vriend. In de 18e eeuw kwam zijn zoon, de rijke koopman Jan Six II, naar Hillegom. De familie had daar de 'ambachtsheerlijkheid Hillegom' gekocht met bijbehorende rechten zoals tolheffing en het goedkeuren van de benoeming van een nieuwe predikant. Jan Six II zorgde daarna o.a. voor een stenen brug over de Beek, diverse lanen rondom de Zanderij en in 1740 liet hij de 'oude' pomp in het hart van het dorp plaatsen. In 1749 werd 'Het Hof' gekocht. 'Huis Elsbroek' in Hillegom was toen al bijna 100 jaar in hun bezit. De Sint Maartenskerk, oorspronkelijk

katholiek, is ook een rijksmonument. Onder in de toren was ooit het gevang van het dorp. In de kerk zelf liggen graven van o.a. de familie Six. Voor de Maartenskerk op het dorpsplein staat de oude pomp. Naast de pomp ook een monumentaal woonhuis; 'Het Klokgeveltje'.

Ambachtsheerlijkheid Hillegom

U loopt langs de oude pomp de Hoofdstraat in. Deze centrale winkelstraat volgt u tot aan Hotel Villa Flora. Direct achter Villa Flora gaat u rechts door de Ambachtstraat. Aan het einde nogmaals rechtsaf en vanaf daar volgt u de wat slingerende weg, die eerst Floraplein heet en later Meerdorp-, Krocht- en Raadhuisstraat. Aangekomen bij het 'Hof van Hillegom' gaat u even naar rechts om zo vanaf het hoogste punt door de fraaie Hof tuin recht op het oude landhuis aan te lopen.

Rondje Hillegom

U passeert het oude landhuis rechts. Daar neemt u de onderdoorgang tussen het nieuwe gemeentehuis en het oude landhuis. U loopt door en komt langs waar vroeger de haven van Hillegom was. Nu heet het hier Hofzicht. Ter hoogte van nr. 50 gaat u naar rechts. Zo loopt u voor het laatste rijtje huizen langs, richting het water dat, op nog geen 300m. afstand, uitkomt in de Ringvaart rondom de Haarlemmermeerpolder. Aangekomen bij het water gaat u even naar links, om het laatste huizenblok heen. Daar ziet u de kleine brug die leidt naar de straat Haven. Deze steekt u over en door de Buddenborgstraat komt u bij de Brouwerlaan die u ook oversteekt; naar de Leembruggestraat. Bij het grasveld daar steekt u nog een keer schuin over naar het fietspad langs de moskee El Ansaar. Hier gaat u rechts, de Monseigneur van Leeuwenstraat in. U loopt langs de voormalige Jozefkerk en komt uit op de drukke Leidsestraat (N208). Hier gaat u naar rechts om bij het zebrapad over te steken. Dan een kort stukje (50m.) terug en u gaat rechtsaf tussen de huizen door; de Veenenburgerlaan op.

Veenenburgerlaan en Loosterweg

U volgt deze hoge weg ca. 3,5 km tot aan de

Stationsweg in de gemeente Lisse. Verderop, in Lisse, heet deze weg Loosterweg Noord. Deze oude duinweg loopt hoog tussen de afgegraven bollenvelden. En vanaf ver ziet u de Hollandse molen al, die nu op het terrein van de bloemententoonstelling staat. De Stationsweg daar achter is fysiek de scheiding tussen de bloemententoonstelling en het Kasteel Keukenhof. Beiden maken deel uit van het landgoed Keukenhof. Net als ook de boerderij van Van Graven, het stationnetje en het Keukenhofbos. De laatste bewoner van het landhuis, Graaf Carel van Lynden, heeft in 1950 een groot deel van zijn grond aan de bloemententoonstelling verpacht. In 2016 zijn Stichting Landgoed Keukenhof en de Stichting Bloemententoonstelling samen gegaan in de nieuwe stichting Graaf Carel van Lynden.

4) Zanderijenlandschap

Het zanderijenlandschap van de Bollenstreek kent een patroon van rechte zandsloten, dwars op de bestaande duinwegen met daar langs de lintbebouwing. Het contrast in hoogte tussen de niet afgegraven duinen en de wel afgegraven bollenvelden is overal goed te zien. Met name rondom de landgoederen en langs de oude duinwegen, zoals de Loosterweg en de Veenenburgerlaan, die wel enkele meters boven de bollenvelden liggen. Vroeger werden de bollenvelden in het landschap omzoomd met hagen van liguster en meidoorn ter bescherming tegen de zeewind. Tussen de bloembedden werden beukenhagen geplant. Overal in de streek zijn er bedrijven ontstaan gespecialiseerd in de teelt en de behandeling van bloembollen. Vooral in de eerste 25 jaar van de twintigste eeuw beleefde de teelt van bloembollen gouden tijden. De economische crisis, gevolgd door de Tweede Wereldoorlog, bracht daar een einde aan. Vanaf de jaren na 1950 is de bedrijfstak weer volop in bloei. Door schaalvergroting zijn veel van de hagen en heggen in het landschap verdwenen. En ook de traditionele bollenschuren, met smalle hoge ramen voor het drogen van de bollen, worden niet meer gebruikt. Hun functie is vervangen door grote loodsen met

koelmachines en koelcellen.

Voor meer informatie over de geschiedenis van de Bollenstreek zie:

<https://geschiedenisvanzuidholland.nl/verhalen/geschiedenis-van-de-bollenstreek>

Kasteel Keukenhof en Keukenhofbos

Over de Loosterweg Noord loopt u langs de westzijde van de bloemententoonstelling. Aan uw rechterhand kijkt u uit over de weilanden gepacht door boer Van Graven. In het voorjaar wordt er bij grote drukte ook geparkeerd op deze weilanden en dan is de toegangspoort West van Keukenhof ook open. De wandeling gaat verder door de brede berm rechts van de Loosterweg die u volgt tot aan de Stationsweg. Hier kijkt u tegen Kasteel Keukenhof aan. Links, er vlak naast, de moderne architectuur van het Lisser Art Museum. Hier is de kunstverzameling van supermarkt-oprichter Dirk van der Broek te bewonderen. Om daar, en ook bij de ingang naar het Kasteel, te komen, gaat u eerst even rechtsaf, naar het westen. Na 150m. ziet u links, net voorbij de auto-oprit, de toegang tot het kasteelterrein voor wandelaars. Rechts van deze toegang ziet u nog meer moderne architectuur met een groot modern woonhuis. Volgens richtlijnen van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed juist in groot contrast met het historische karakter van Keukenhof en haar omgeving ontworpen en gebouwd.

Bij de binnenkomst van het park ziet u ook de achterzijde van het gerestaureerde Zwitserse Speelhuis dat in de ommuurde binnentuin, de Frederikshof, van het kasteel staat.

5) Kasteel Keukenhof en baron Frederik.

In 1642 is het landhuis in classicistische stijl gebouwd. In de jaren 1861- 1863 is het door de van Pallandt's uitgebreid in neogotische stijl en zijn er hoektorens toegevoegd. De ommuurde binnentuin van het landgoed is genoemd naar Frederik Willem Anne, baron van Pallandt (1838-1878). In de westmuur van de tuin is er een steen met daarop 'Frederik Willem Anne 1849'. Er is maar weinig over deze baron Frederik bekend, behalve dan dat hij tussen 1857 en 1863 student was in Leiden

en zijn studie afsloot met het diploma Meester in de Rechten. Hij werd geestelijk ziek en aan het einde van zijn leven belandde hij in een psychiatrisch ziekenhuis in Bloemendaal waar hij in 1878 overleed. Wat Frederik in de vijftien jaar na zijn studie deed weten we niet. Hij huisde eenzaam en teruggetrokken in het tuinhuis binnen de ommuurde bloementuin en zocht troost bij exotische bloemen en wijngaardslakken, naar het schijnt. Rechts van het tuinhuis in de tuinmuur ziet u ook een wapenstein met het wapen van Leiden, oorspronkelijk ingemetseld in het huis Halfweg, precies in het midden langs de Trekvaart Haarlem - Leiden. De andere ingemetselde steen van dit huis Halfweg, met het wapen van Haarlem, is nu in Haarlem terug te vinden in het Magdalenaklooster. In het kasteel en op het landgoed Keukenhof zijn verschillende filmopnames gemaakt o.a. voor de tv-series Juliana, Bernhard, schavuit van Oranje, Voetbalvrouwen en Baantjer. Jaarlijks vinden er op het landgoed allerlei evenementen plaats zoals een kerstfair, streekmarkten, bloemenshows en het grote fantasy spektakel [Castlefest](#).

Kasteel Keukenhof en Keukenhofbos

Direct na de ingang gaat u eerst naar links om de architectuur van het Lisser Art Museum te bezichtigen. Aangekomen bij het moderne museum kunt u links langs het museum lopen en via een pad van witte kiezelstenen kunt u omhoog. Daar kunt u via een trap in een soort van tussengang weer naar beneden haast binnen door het moderne gebouw. Weer beneden loopt u richting het kasteel. Links van het landhuis ziet u het, ook monumentale, oude washuis met de terracotta kleur. U loopt voor het kasteel langs naar de oost-ingang van de ommuurde tuin Frederikshof. Daar kunt u het Zwitsers Speelhuisje en de wapenstein van het Huis Halfweg zien. Via de zuid-uitgang van de Frederikshof loopt u langs het oude Koetshuis en langs de hoofdentree van huis naar de Hofboerderij. Hier is een restaurant; open woensdag t/m zondag; 11u.-17u. Er is ook een kinderboerderij en een klein centrum voor natuur- en milieueducatie.

Aan de achterzijde van de Hofboerderij, bij de stallen voor het gereedschap en materieel, verlaat u, door het houten toegangshek, aan de zuidoostzijde het Kasteel terrein. Buiten bij het hek is een informatiebord met overzicht van de geschiedenis van het landgoed.

Keukenhofbosch en Wassergeest

Vanaf het toegangshek neemt u het eerste bospad naar rechts. Na ongeveer 300 meter is er een zitbankje links ter nagedachtenis aan een echtpaar dat op deze plek graag tot rust kwam. Hier gaat u linksaf, dit wat smallere bospad in. Na weer ongeveer 300 meter volgt u de pijl naar rechts van het wandelnetwerk (rode pijl, gele achtergrond). Daarna loopt u rechtdoor over de smalle bospaadjes en wat kleine heuveltjes tot aan de manege. Bij KP32 verlaat u het Keukenhofbos. Direct daarna, bij KP33, gaat het terrein over in het landgoed Wassergeest. Dit natuurgebied wordt beheert door het Zuid Hollands Landschap. U steekt de kleine, onverharde, parkeerplaats over en u links van de scoutinggroep de Kaninefaten neemt u de entree van dit natuurgebied. Hier volgt u de oostzoom van het houthakbos. Het laatste deel van dit stuk van de route loopt u langs het weiland.

6) Natuurgebied Wassergeest

Dit natuurgebied bestaat uit weiland en een voormalig houthakbos met bomen als de els, es en eik. Er zijn grote bomen bij met wilde hop en kamperfoelie slingerend om de brede stam. Bomen hebben ook geen oneindig leven. Omdat er in Zuid Holland nog maar zo weinig bos over is, is het Zuid Hollands Landschap een actie gestart om de bossen die er zijn vitaler te maken. Zo worden ook de vogels gelukkiger en onze omgeving wordt gezonder.

Voor meer informatie zie:

<https://www.zuidhollandslandschap.nl/steun-een-project?project=Bomenactie>

Wassergeest is de naam van een landgoed dat omstreeks 1660 werd gesticht. In die tijd was de omgeving heuvelachtig en bosrijk.

Het is een polder in een laagje tussen twee strandwallen. Hier kwam veen tot ontwikkeling en het is er nog altijd nat. Zo nat dat de polder alleen kon worden gebruikt als weiland of voor de aanplant van hakhout. Het natuurgebied (totaal 53ha) ligt in het zuidelijke deel van de Lageveense polder ten westen van Lisse. In 1992 werd het Zuid Hollands Landschap eigenaar. Sindsdien is het beheer van de graslanden gericht op verschraling: niet bemesten, wel hooien. Planten als pinksterbloem, ratelaar en rietorchis houden van schrale grond. Op die bloemen komen weer vlinders af. De hakhoutbossen zijn lange tijd niet gekapt. Daardoor zijn els, es en eik flink doorgesloten. Braam, kamperfoelie en hop slingeren als lianen rond de bomen. Het is een ideale plek voor bosvogels die zich volop laten horen. Vleermuizen, torenvalken en buizerds gebruiken het bos als uitvalsbasis om boven de weilanden te jagen. Watergangen zijn er broedgebied voor kikkers, libellen, vlinders en andere insecten. Hier kunt u met veel geluk ook een oranjeblauwe glimp van een ijsvogel opvangen.

Let op: de paden door het Wassergeest zijn onderdeel van een laarzenpad. U loopt over met gras- en groen begroeide paden. Dichte schoenen zijn aanbevolen. Let ook op voor uitgroeiende bramentakken en brandnetels.

Houthakbos en bermpaden

Het houthakbos gaat over in weiland met een brede berm van bomen. In deze berm loopt u over het wandelpad dat slingert tussen de bomen. Bij KP23, bij de Essenlaan, gaat u linksaf. Na 75 meter begint hier aan uw linkerhand eenzelfde slingerend pad door de berm van bomen. Hier loopt u langs de rand van de akkers voor bollen en bloemen. Aan het eind van de Essenlaan (KP21) gaat u rechtsaf, over de Achterweg-Zuid naar het zuiden tot aan de Akervoorderlaan. Daar een klein stukje (50m.) naar rechts en weer verder naar het zuiden over de oude Herenweg; dat is de weg die vroeger werd gebruikt door “de heren” met hun paardenkoets.

Bloemen en historie

Over de Oude Herenweg loopt u langs de velden met tegenwoordig ook veel vaste planten, heesters en zelfs pompoenen. Na ongeveer 400 m. ligt aan uw linkerhand ‘De Tulperij’. Open vanaf april t/m half mei (zeven dagen per week) en van augustus tot half oktober op donderdag, vrijdag en zaterdag. Zie www.detulperij.nl

De Tulperij

Dit is een kleinschalig bollenteeltbedrijf waar bijna altijd wel iets te zien is. In augustus staan er kleurrijke dahlia's rond het tuinterras, in het voorjaar zijn er hyacinten, narcissen en tulpen.

De variatie in bloemen en planten is tekenend voor de veranderingen in de Bollenstreek. Anders dan vroeger is het tot ver in de zomer en zelfs tot ver in het najaar bij verschillende kwekers fleurig en kleurig. In de zomer bloeien dahlia's en ook allium en gladiolen in het open veld. En meer en meer ook bloemen uit vaste planten zoals calla's, canna's en delphinium; het prachtig blauwe ridderspoor. De Bollenstreek wordt zo een echte bloemenstreek, bijna het hele jaar rond.

Bloembollen met kwaliteit

Vanaf de Tulperij loopt u verder de Oude Herenweg af tot aan de Teylingerlaan. Deze provinciale weg steekt u over en u slaat linksaf. Over het smalle voetpad tussen de weg en het fietspad loopt u nog geen 300m. langs deze drukke weg om dan het eerste dammetje rechts van de weg over te steken. Zo loopt u voor de oude bollenschuur Westerbeek langs en komt u achter op het erf van het bloembollenhandelsbedrijf Fiorile. Hier is in het voorjaar ook een pluktuin. Een deel van het bedrijf is in het seizoen tevens ‘Bollenburcht’. In het najaar (!) kunt u hier bloembollen kopen van goede kwaliteit, met bloeigarantie en altijd 100% soort-echt. De Bollenburcht is open van begin april tot half mei en van half september tot half oktober. Zie www.bollenburcht.nl

Ruïne van Teylingen

U loopt langs de pluktuin waar u aan de achterzijde van de Bollenburcht prachtig zicht heeft op de Ruïne van het voormalige Slot Teylingen; open voor bezichtiging van 1 maart tot 1 november op zaterdag en zondag 10u-17u. Er zijn plannen om deze openingstijden in de toekomst aanzienlijk te gaan uitbreiden. Voor (ridder)-evenementen en andere informatie zie ook www.kasteelteylingen.nl

De Ruïne van Teylingen

Deze ruïne ligt in het buurtschap Teylingen op de grens van Sassenheim en Voorhout. Beide dorpen zijn nu, net als het dorp Warmond, onderdeel van de gemeente Teylingen. De versterigde woontoren, de Donjon, is in de 13de eeuw gebouwd om de Rijndijk en de weg naar Haarlem te beschermen. In de ruïne, die er nu nog over is van de Donjon, zijn sporen te zien van deze vroege bewoning. De bekendste bewoonster was gravin Jacoba van Beieren. Zij was invloedrijk in de streek door verkregen rechten als houtvester. In die tijd bestond de wijde omgeving slechts uit uitgestrekte duinen en bossen. In het Keukenduin werd door Jacoba en de haren gejaagd om de keuken te vullen. Pas veel later is er in dat Keukenduin een landhuis gebouwd: Keukenhof.

Het verleden van de adel

Na een eventuele bezichtiging van de Ruïne loopt u door het smalle laantje naar de Teylingerlaan. Even verderop, in de dorpskern van Sassenheim, heet deze de Teijlingerlaan. Bij KP54 gaat u rechtsaf; het Jacobapad op. Aan het einde weer rechts en dan links. Zo loopt u parallel aan de Mottige Vaart door het groen van deze woonwijk met straatnamen als Slotlaan en Ridderhof die doen herinneren aan de tijd van de adel. De groenstrook loopt u helemaal uit en u gaat over de fiets/wandelbrug naar de Maximalaan. Deze laan loopt u uit naar de Vooruitgangdreef. Aan het einde van de speelplaats aldaar, ziet u links, aan de oostzijde, een doorgang naar de Zandlaan die alleen voor voetgangers is. Op de Zandlaan gaat u rechts en bij KP56 gaat u de Van den

Berch van Heemstedeweg op. Deze weg is genoemd naar een belangrijke oudadellijke familie. Bij KP57, na circa 600m., gaat u linksaf de Engelselaan op. Bij de rotonde steekt u schuin de Bollendreef over en vervolgt uw weg langs de Engelselaan die, na ca. 500m., uitkomt op de Jacoba van Beierenweg. Hier treft u de laatste horeca: Café Welgelegen. Vanaf hier is het de Jacoba van Beieren weg volgend nog 750m. tot aan het station van Voorhout. Dat is het einde van de wandeling.

Protestants deelkerkje

Voor wie nog zin heeft om het dorp Voorhout te verkennen, wacht er een historische verrassing. Ook veel inwoners van Voorhout weten niet dat er achter hun katholieke kerk nog een klein protestants kerkje schuil gaat. Dit is het deel van de kerk dat de protestanten overhielden, toen na de Reformatie, in de tijd van Napoleon, de katholieken hun deel van de kerk terug opeisten. In 1873 werd door brand na blikseminslag het katholieke deel verwoest. De katholieken bouwden er een enorme kerk voor terug. Daardoor staat er nu een klein half (eigenlijk 1/3) kerkje verscholen achter de grote katholieke kerk. En achter deze Kleine Kerk staat een prachtig en statig landhuis: het geboortehuis van Boerhaave. Met inmiddels een, door de vrienden van het Boerhaavehuis, herstelde renaissancetuin. In het landhuis woont nu nog steeds de predikant van het dorp. Meer informatie: [zijaanzicht kleine kerk](http://zijaanzicht.kleinekerk.nl) Deze Kleine Kerk en het Boerhaave huis vindt u op circa 300m. lopen vanaf het station, aan de linkerzijde van de Herenstraat in Voorhout.

Heeft u genoten van deze wandeling ? Schrijf een review! www.wandelnet.nl/traject/kasteel-keukenhof-ns-route

Verder wandelen?

In het dorp Voorhout kunt u ook overnachten. De wandeling kunt u dan de volgende dag verlengen met bijvoorbeeld een wandeling naar Leiden (ca. 15 km). Of u maakt een mooie wandeling naar strand en duinen. Langs de wandelknooppunten kunt u via Rijnsburg en Katwijk ook naar Noordwijk aan Zee (20km).

Overnachten in de Bollenstreek

Ook op andere plekken onderweg zijn er diverse overnachtingsmogelijkheden en leuke B&B's. Zie ook: www.bollenstreek.nl

Op deze website kunt u ook deze [Kasteel Keukenhof wandeling](#) downloaden.

En u vindt hier tal van andere tips voor mooie en recreatieve wandel, fiets en vaartochten.

####

